

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (50)

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК
(ЗБІРНИК КОНФЕРЕНЦІЙ)**

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 20 листопада 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** канд.пед.наук, доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д-р.пед.наук, проф. Мисліцька Н.А., д-р.філол.наук Войцехівська Н.К., канд.філол.наук, доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(50) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 266с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

РУДА ТЕТЯНА, АТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД: МАРШРУТНИЙ ЛИСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.....	7
---	----------

ФІЛОЛОГІЧНІ ГОРИЗОНТИ: НАУКОВИЙ, ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ, ФІЛОСОФСЬКИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ІНКЛЮЗИВНИЙ, НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИЙ ВЕКТОРИ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МЕДВЕДЄВА ЛІЛІЯ, ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	11
ГРИМАШЕВИЧ ГАЛИНА, УТОЧНЮВАЛЬНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДНИК СИНТАКСИЧНОГО ПРОСТОРУ ПРОЗОВИХ ТЕКСТІВ ЗБІРКИ СЕРГІЯ ЖАДАНА «АРАБЕСКИ»	17
КОСТЬ МАР'ЯНА, ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ФЕМІНІТИВІВ У МОВЛЕННІ УКРАЇНЦІВ.....	19
БЕРЕЗОВСЬКА ВІТАЛІНА, ГОНТАР НАТАЛІЯ, ХАРАКТЕРИСТИКА ОНЛАЙН-СЕРВІСУ КАНОТ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ, ПОВТОРЕННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	26
ДІБРОВА ОЛЬГА, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	30
СТРЕМБІЦЬКА ЛАРИСА, КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛЬСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАВЧАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ.....	33
ФЕДОРЦОВА ОЛЕНА, МЕТОД КРЕАТИВНОЇ СТРУКТУРОВАНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	36
ЦЕПКАЛО ТЕТЯНА, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПІДЛІТКОВІЙ ПЕРІОДИЦІ	39
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, ВИШНЕВСЬКА ЮЛІАНА, ФУРМАНЮК НАТАЛІЯ, КРИВОШЕЄВА ЛІЛІЯ, НАЗАРОВА АНЖЕЛІКА, ТВОРЧІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ЯК СПІВТВОРЧІСТЬ: СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ.....	46
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, РЕФЛЕКСИВНА СКЛАДОВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	54
БАРЩЕВСЬКА ІННА, РОЛЬ КАЗКОТЕРАПІЇ В ОСМИСЛЕННІ ВАЖЛИВИХ ЖИТТЄВИХ ЯВИЩ, ЗАСВОЄННІ ЦІННОСТЕЙ І МОРАЛЬНИХ НОРМ	59
БЕВЗА ДІАНА, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ У ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ПРОЗИ.....	61
ВІННИЦЬКА АННА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОЇ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	65
ГАЛЬЯНОВА ОЛЕНА, ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО ПОДОЛАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВТРАТ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	69
ІЩУК ВІКТОРІЯ, ШЕВЧУК АННА, ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	74
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ Е.М. ХЕМІНГУЕЯ: РАННІЙ ЕТАП.....	79

ПЛАХОТНЮК ВІКТОРІЯ, ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	85
ПОГОРЄЛОВА АЛІНА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ТА ЇХНІ УКРАЇНСЬКІ ЕКВІВАЛЕНТИ.....	90
РОМАНУХА ЮЛІЯ, СКРИПНИК НАДІЯ, КЛОЧКО ТЕТЯНА, РОСЛА ІРИНА, ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	94
КУШКО ІГОР, ЛИСАК ІГОР, ПІДГОТОВКА ДО НМТ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ТА СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ.....	98
ЗРАЛКО АННА, СУЧАСНІ МОВНІ ТРЕНДИ В РЕКЛАМІ ТА МАРКЕТИНГУ.....	101

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ У ЗБЕРЕЖЕННІ І РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

ШАПОВАЛОВ ВОЛОДИМИР, РОЛЬ ЗНАННЯ ІСТОРІЇ В СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ.....	106
КОЗІГОРА МАРІЯ, ОСВІТА ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ.....	110
МАРЧУК СЕРГІЙ, ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ЗА КНЯЗЮВАННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.....	113
ДЖУРАК СЕРГІЙ, ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	116
МАКУШЕНКО СВІТЛАНА, КЛЮЧ ДО УСПІХУ: ЧОМУ ОСВІТА ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЙВИЩОЮ ЦІННІСТЮ.....	120
СМУШКО ВЛАДИСЛАВ, ТРАДИЦІЇ КОЗАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	123
МАРТИНЮК ЛЕСЯ, МАРТИНЮК ВАДИМ, ОСВІТА ЯК КАТАЛІЗАТОР САМОІДЕНТИЧНОСТІ.....	129
СМАКОТА ЛАРИСА, ПАНАСЕНКО ТЕТЯНА, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	129
ТОКАР ЛЮБОВ, РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МЕДІАОСВІТИ.....	135
КРЕВСЬКА ХРИСТИНА, ІНКЛЮЗИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	140
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, ФЕЩЕНКО ЮЛІЯ, ПУБЛІЧНІ ПОДІЇ ЯК ОСВІТНІЙ РИТУАЛ: ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ СВЯТКУВАННЯ.....	142
КУРИЖКА ВІКТОРІЯ, ТАРАСЮК ОЛЬГА, РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	144
СИНЄГУБ ЯРОСЛАВА, ДЖУГОСТРАНСЬКА ІРИНА, ОСВІТА І НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ: МІСІЯ В УТВЕРДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	147
ЧЕМЕРИС ІРИНА, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	149
ЗАГОРУЙКО НАТАЛІЯ, ЛЕБЕДИНЦЕВА ОЛЕКСАНДРА, ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	153

ЗАЙЧЕНКО ІВАН, ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСВІТИ В САМОСТІЙНІЙ УКРАЇНІ	157
ЯРОВА АНАСТАСІЯ, ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	161
КАЗАК ОЛЕКСАНДР, ОСВІТА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	164
КОБУК ОКСАНА, СМОКОВИЧ ТЕТЯНА, ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОБОТИ З МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	166
КУЗЬМИНСЬКА ДІНА, ТВОРЧИЙ ВИМІР ОСВІТИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА УМОВА РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ОГЛЯД ІДЕЙ КЕНА РОБІНСОНА.....	168
ОЖГО ДАРИНА, БУГАЙЧУК АНАСТАСІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	171
ПЕТРУК АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	174
СУПРУН ЯНА, НАУМИЧ ВАЛЕРІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	176
САВЧУК ОКСАНА, ОСТАПУК ВІКТОРІЯ, ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЧЕРЕЗ ГРУПОВІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	178
СТАНКЕВИЧ ІННА, НАВЧАННЯ ЯК ДІАЛОГ: РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЧУЖОЇ ДУМКИ	180
ЛЯШУК ДАРИНА, СУПРУНОВА АННА, ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	184
КНЯЖУК ГАЛИНА, СВІТ ГРИ – СВІТ ЕМОЦІЙ: РОЛЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО НАСТРОЮ ДИТИНИ.....	186
ЛЮБОВ КИРЧ, ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	191
ШЕВЧУК ОЛЕКСАНДРА, ГЕДЗ ДАР'Я, ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	195
ОСИП ЮРІЙ, ОСИП МАРІЯ, ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ БІОХІМІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ....	199
ГОЛЯ ГАЛИНА, ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	204
СВЯТЕНКО БОГДАНА, РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА КОНЦЕПЦІЮ СЛОВА “WAR”	207
ПРИСЯЖНЮК ОЛЬГА, МОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ.....	211
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, ПОЧАТКОВА ОСВІТА ПІД РУМУНСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ В ОДНОМУ ПОДІЛЬСЬКОМУ СЕЛІ (1941-1944).....	215
КУШКО ІГОР, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ ЯК СКЛADOVA НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	219
БУГА ОКСАНА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	222

ОСАДЧУК АЛЛА, УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ШТРАФУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СТОРОНИ ПИТАННЯ.....	228
МАРІЯ – ВІКТОРІЯ ВІКТОРУК МАДЯРА, ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦІННОСТЯХ.....	230
ГАЛАЙДА СТАНІСЛАВ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМФОРТ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ЯК УМОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	233

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

ІВАНОВА НАДІЯ, «ДІТЛАХИ В САДОЧКУ ГРАЛИ – СВЯТО РАДО ЗУСТРІЧАЛИ»	236
НАГОРНЮК ВАЛЕНТИНА, МАЗУР АЛЬБІНА, РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ.....	240
МАШТАЛЯР ЙОСИП, ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	244
МЕЛЬНИК ЄВГЕН, ФУТЗАЛ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ	246
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, РОЛЬ ВИКЛАДАЧА З ДОДАТКОВОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКИ.....	250
СЛОБОДЯНЮК ОЛЕНА, КОМПЛЕКС ІГРОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ.....	255
ТЕРЕПА АЛЛА, МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОДНА З ПРОВІДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	262

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

старшого товариша, бути відповідальними та ініціативними.[4, с.36]

Отже, проєктна діяльність у курсі «Я досліджую світ» є потужним засобом розвитку пізнавальної активності та формування життєвих компетентностей здобувачів освіти. Вона дозволяє дитині не лише спостерігати за навколишнім світом, а й бути його активним дослідником і

творцем. Результати впровадження такого підходу свідчать про підвищення інтересу до навчання, розвиток навичок співпраці, креативності, самостійності. Проєктна діяльність допомагає учням усвідомити цінність власного досвіду, знань і дій, формує готовність до навчання протягом життя, що є основною метою Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андрусенко, І. Інтегрований курс «Я досліджую світ»: формування ключових компетентностей молодших школярів. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2022. 1-3с. URL:<https://surli.cc/ysfyqg> (дата звернення: 16.11.2025)
2. Коваль, В. О., Василець, Я. Є. Формування умінь проєктного навчання під час уроків «Я досліджую світ» засобами підручника. Інноваційна педагогіка, Вип. 40, 2024. 68-71с. URL: <https://surl.li/yhrnfe> (дата звернення: 16.11.2025)
3. Нещеретна, С. Технологія проєктного навчання під час уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» початкової школи. Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, 2024. 3с. URL: <https://surl.li/scnutw> (дата звернення: 16.11.2025)
4. Василець, Я. Є. Організація проєктної діяльності учнів початкової школи під час уроків «Я досліджую світ»: магістерська робота, Чернігівський національний педагогічний університет, 2021. 10-47с. URL: <https://surl.li/xnrvwy> (дата звернення: 16.11.2025)

*Стаття надійшла до редакції
12 листопада 2025 р*

СВІТ ГРИ – СВІТ ЕМОЦІЙ: РОЛЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО НАСТРОЮ ДИТИНИ

УДК 373.2.015.31:316.663.5]:159.942

КНЯЖУК ГАЛИНА,

вихователь Комунального закладу

"Заклад дошкільної освіти № 24 Вінницької міської ради"

Актуальність дослідження. У сучасному світі, де темп життя постійно зростає, а діти з раннього віку стикаються з інформаційним перевантаженням, особливо важливим стає збереження їхнього емоційного благополуччя. Гра є природною формою діяльності дитини, через яку вона пізнає навколишній світ, розвиває уяву, комунікативні навички та емоційну сферу. Саме у грі дитина вчиться розуміти власні почуття та почуття інших, що сприяє розвитку емпатії та позитивного ставлення

до оточення. Позитивний емоційний стан є запорукою гармонійного психічного розвитку та формування життєвої активності.

В умовах закладу дошкільної освіти гра виступає не лише розвагою, а й ефективним педагогічним інструментом, який допомагає вихователю формувати позитивний настрій дітей. Систематичне використання ігрової діяльності сприяє зниженню рівня тривожності, підвищує самооцінку та створює атмосферу радості й безпеки. У

сучасній педагогіці все більше уваги приділяється емоційному розвитку, тому дослідження ролі гри у формуванні позитивного настрою дитини набуває особливого значення.

Таким чином, вивчення цієї теми є актуальним і має практичну цінність для педагогів, психологів і батьків.

Аналіз останніх публікацій. Проблема ролі ігрової діяльності у формуванні позитивного емоційного стану дитини широко висвітлюється у сучасних науково-педагогічних дослідженнях та безпосередньо пов'язана з положеннями **Базового компоненту дошкільної освіти України**. У документі підкреслюється, що гра є провідним видом діяльності дитини дошкільного віку, через який відбувається розвиток емоційної, соціальної, моральної та пізнавальної сфер. Зокрема, у БКДО зазначено, що саме під час ігрової діяльності дитина вчиться виявляти почуття, співпереживати, формує здатність до саморегуляції та позитивного сприйняття навколишнього світу [2]. Таким чином, ігрова активність виступає важливим чинником у формуванні позитивного настрою та емоційного благополуччя дошкільників.

У працях **Т.О. Піроженко** особливу увагу приділено дослідженню психолого-педагогічних умов організації ігор у закладах дошкільної освіти. Авторка наголошує, що гра допомагає дитині пережити позитивні емоції, розвиває почуття радості від спільної діяльності, формує навички взаєморозуміння та підтримки. На її думку, грамотно організована гра створює сприятливе середовище для гармонійного розвитку особистості [6, с.45].

О.В. Стоєва у своїх наукових працях розглядає ігрову діяльність як ефективний інструмент розвитку емоційного інтелекту дітей. Вона досліджує, як через сюжетно-рольові та творчі ігри формуються вміння

розпізнавати й контролювати власні емоції, а також розуміти емоційні стани інших людей. Стоєва підкреслює, що систематичне впровадження емоційно насичених ігор у виховний процес сприяє стабілізації позитивного настрою дітей [8, с.78].

О.Є. Малихіна у своїх роботах акцентує увагу на педагогічних технологіях, які забезпечують позитивну емоційну атмосферу в групі. Вона досліджує вплив дидактичних і рухливих ігор на розвиток емоційно-вольової сфери дитини. Науковиця зазначає, що навіть короткотривалі ігрові ситуації з елементами змагання чи фантазії викликають у дітей почуття радості, задоволення й упевненості у власних силах [3, с.110].

В.Ю. Підгурська зосереджується на питаннях формування емоційної культури дітей дошкільного віку засобами гри. У своїх працях вона аналізує, як ігрова діяльність сприяє розвитку емпатії, гуманних почуттів, позитивного ставлення до себе та оточення. Авторка підкреслює важливість ролі вихователя як фасилітатора, який допомагає дітям усвідомлювати власні емоції та спрямовувати їх у позитивне русло [5, с.56].

Також у методичних напрацюваннях **Л.В. Перхун** висвітлено практичні аспекти реалізації положень Базового компоненту дошкільної освіти у сфері емоційного розвитку. Вона пропонує ефективні методи ігрової взаємодії, які сприяють створенню доброзичливої атмосфери в групі та зниженню рівня тривожності у дітей [4, с.33].

Отже, аналіз сучасних публікацій свідчить, що більшість дослідників розглядають гру як провідний засіб формування позитивного емоційного стану дитини. У наукових працях акцентується значення системного підходу до організації ігрової діяльності, створення сприятливого емоційного клімату та активної участі педагога у підтриманні позитивного настрою

дітей. Ці ідеї узгоджуються з вимогами Базового компоненту дошкільної освіти, що визначає гру не лише як провідний вид діяльності, а як основу емоційного, соціального та духовного розвитку дитини.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та аналіз ролі ігрової діяльності у формуванні позитивного емоційного стану дитини дошкільного віку, а також визначення педагогічних умов, що сприяють створенню сприятливого емоційного середовища у процесі гри. Стаття спрямована на розкриття значення гри як провідного виду діяльності, що забезпечує гармонійний розвиток особистості, формує позитивне ставлення до світу та підвищує рівень емоційного благополуччя дітей.

Виклад основного матеріалу. Ігрова діяльність є провідним видом діяльності дитини дошкільного віку, адже саме в грі вона природно пізнає світ, розвиває мислення, мовлення, уяву, емоції та соціальні навички. Гра для дитини – це не лише розвага, а й спосіб самовираження, спілкування, прояву ініціативи та творчості. Через гру дитина вчиться радіти, співпереживати, долати труднощі, формує почуття впевненості у власних силах і позитивне ставлення до навколишнього світу [7, с.45].

У своїй практичній роботі я переконалася, що гра має потужний вплив на емоційний стан дітей. Навіть короткі ігрові вправи допомагають зняти напруження, створити атмосферу довіри та доброзичливості, покращити настрій у групі. Гра дає змогу дітям відчувати себе успішними, потрібними, прийнятими, що є основою формування позитивного емоційного фону.

Види ігор, які я використовую у своїй педагогічній діяльності, різноманітні й добираються з урахуванням віку, інтересів та емоційного стану дітей.

1. Сюжетно-рольові ігри. Цей вид ігор має надзвичайно важливе значення у формуванні позитивного емоційного стану дитини, розвитку її уяви, соціальних і комунікативних навичок. У сюжетно-рольових іграх діти моделюють життєві ситуації, відтворюють поведінку дорослих, намагаються зрозуміти їхні дії, емоції та взаємини. Найпопулярнішими серед вихованців є ігри «Сім'я», «Лікарня», «Магазин», «Дитячий садок», «Перукарня». Під час таких ігор діти розподіляють ролі, домовляються про сюжет, навчаються висловлювати свої думки та почуття, враховувати інтереси інших. З власного досвіду можу зазначити, що саме в сюжетно-рольових іграх діти, які зазвичай поводяться стримано, поступово розкриваються, стають відкритими й упевненими у собі. Вони вчаться підтримувати одне одного, співпереживати, а це створює у групі позитивну, доброзичливу атмосферу. Такі ігри формують основи моральної поведінки, розвивають уяву та здатність до самовираження, що безпосередньо впливає на емоційний комфорт дитини.

2. Рухливі ігри є важливою складовою емоційного та фізичного розвитку дошкільників. Вони сприяють зняттю напруги, відновленню енергії, створенню гарного настрою й зміцненню дружніх стосунків у колективі. Такі ігри, як «Злови хвіст дракона», «Кіт і миші», «Кольорові островці», «Не замочи ноги», я часто використовую у своїй роботі. Вони розвивають спритність, увагу, швидкість реакції, координацію рухів, а головне — викликають у дітей щиру радість та задоволення. Під час рухливих ігор діти активно взаємодіють між собою, вчаться дотримуватись правил, радіють не лише власним успіхам, а й досягненням товаришів. Після таких ігор помітно, що діти стають більш енергійними, усміхненими, товариськими, охочіше беруть участь у

спільних справах. Рухливі ігри не лише сприяють фізичному розвитку, а й позитивно впливають на емоційний стан, допомагають підтримувати атмосферу радості, доброзичливості й згуртованості в дитячому колективі.

3. Дидактичні ігри поєднують навчання з емоційним розвитком дитини, допомагають формувати логічне мислення, увагу, пам'ять, а також навички спілкування і розпізнавання емоцій. У своїй практичній роботі я активно використовую ігри «Що змінилося?», «Знайди пару», «Добери настрій до обличчя», «Кому що потрібно». Наприклад, під час гри «Що змінилося?» діти уважно спостерігають за предметами або картками, а потім намагаються помітити зміни, що розвиває їхню спостережливість і концентрацію уваги. Ігри на запам'ятовування та пошук пар допомагають тренувати пам'ять і логіку, а також формують навички взаємодії з іншими дітьми, адже діти вчаться домовлятися та підтримувати одне одного.

Особливу увагу приділяю іграм на розвиток емоційного інтелекту, наприклад, «Добери настрій до обличчя» або робота з картками, де зображені різні мімічні вирази. Ми разом визначаємо, хто радіє, хто сумує, а хто сердиться, і обговорюємо, що може допомогти зробити настрій кращим. Такі вправи допомагають дітям усвідомлювати власні емоції та емоції інших, навчитися висловлювати почуття словами, що формує емпатію, доброзичливість і впевненість у спілкуванні. Дидактичні ігри створюють середовище, де навчання відбувається цікаво і емоційно, що позитивно впливає на загальний настрій дітей і їхню мотивацію до пізнання.

4. Музично-рухливі ігри. Музика є потужним інструментом для створення позитивного настрою та розвитку емоційної сфери дитини. У своїй роботі я часто використовую пісні з рухами та танцювальні

ігри, які поєднують музику, ритм і рух, створюючи емоційно насичене середовище. Улюбленими для дітей є ігри «Веселий потяг», «Танець квітів», «Сонечко і дощик», під час яких діти активно рухаються, повторюють рухи за педагогом, вигадують власні рухи, виконують ритмічні вправи.

Такі ігри допомагають розвивати почуття ритму, координацію рухів, пластику та емоційну виразність. Водночас вони сприяють формуванню дружніх стосунків у групі, вчать дітей уважно спостерігати одне за одним і підтримувати спільний ритм гри. Під час музично-рухливих ігор діти відчують радість, задоволення, знімають напруження і стрес, що позитивно впливає на їхній емоційний стан. Крім того, ці ігри допомагають розвивати уяву, фантазію, творчу активність, що робить процес навчання та розвитку дітей цікавим, захопливим і емоційно позитивним.

5. Театралізовані ігри є одним із найефективніших засобів розвитку уяви, мовлення, соціальної взаємодії та емоційної сфери дошкільників. Вони дають змогу дітям проживати різні життєві та емоційні ситуації, вчитися розпізнавати власні почуття та почуття інших, розрізняти добро і зло, щирість і байдужість. У процесі театралізації дитина перевтілюється в різних персонажів, проживає їхні емоції, експериментує з поведінкою, навчається приймати рішення, знаходити вихід із складних ситуацій. Це сприяє розвитку емпатії, креативності та самовираження [2, с.56].

У своїй роботі я часто використовую невеличкі сценки, які легко адаптувати під вікові можливості дітей: «У лісі на галявині», «День народження зайчика», «Казка про добрі вчинки», «В гостях у друзів». Під час цих ігор діти самостійно обирають ролі, імпровізують, моделюють поведінку персонажів і взаємодіють із товаришами по групі. Найкращий ефект досягається тоді, коли вихователь не керує

діями дітей авторитарно, а виступає партнером, який підказує, підтримує, підбадьорює. Це створює у дітей відчуття впевненості, безпеки, розкутості і радості від участі.

Для щоденної роботи можна рекомендувати театралізовані вправи та ігри, які спрямовані на розвиток емоційного інтелекту та формування позитивного настрою. Наприклад, гра **«Добре слово»**, де діти передають м'яч і говорять компліменти одне одному; **«Сонячний промінчик»**, у якій кожен називає, що його сьогодні порадувало; **«Посмішка по колу»**, де діти по черзі передають усмішку; та вправа **«Дощик і парасолька»**, що сприяє розвитку довіри і взаємопідтримки. Такі ігри формують у дітей позитивне мислення, доброзичливе ставлення до оточення, навички співпраці та емпатії, а також допомагають створити дружню, емоційно насичену атмосферу в групі.

Отже, гра є найефективнішим засобом формування позитивного емоційного стану дошкільника. Вона допомагає дитині розкритися, навчитися радіти, співпрацювати з іншими, долати труднощі і бачити в повсякденних ситуаціях щось хороше. Створюючи для дітей можливості для різних ігор, вихователь забезпечує не лише розвиток їхніх умінь і навичок, а й формування гармонійної, життєрадісної та впевненої у собі особистості.

Ігрова діяльність у дошкільному віці має фундаментальне значення для розвитку емоційного благополуччя дитини. Керівництво грою – це не стільки пряме управління діями дітей, скільки створення умов, у яких дитина може вільно проявляти себе, емоційно розкриватися і навчатися співпраці. Правильне керівництво грою передбачає організацію сприятливого емоційного середовища, підготовку матеріалів, добір ігор відповідно до віку та

інтересів дітей, а також підтримку та м'яке направлення дій дітей вихователем.

Роль вихователя у грі полягає у супроводі процесу: вона допомагає дітям домовлятися, пропонує варіанти вирішення ігрових ситуацій, стимулює творчість і фантазію, підказує, як виразити емоції словами або жестами. Через це діти відчувають себе впевненими, захищеними, мотивованими до участі та взаємодії. Керівництво грою також полягає у формуванні позитивного емоційного клімату в групі, де діти вчаться підтримувати один одного, співпереживати, радіти успіхам друзів і долати невдачі разом.

Таким чином, ігрова діяльність у поєднанні з компетентним керівництвом вихователя забезпечує розвиток емоційної стабільності, формування позитивного настрою та готовності дитини до соціальної взаємодії. Керівництво грою стає інструментом, який допомагає не лише навчати та виховувати, а й підтримувати психічне здоров'я та емоційне благополуччя дітей.

Висновки. Ігрова діяльність у дошкільному віці є провідним інструментом формування позитивного емоційного стану дитини. Вона поєднує розвагу, навчання та розвиток, сприяє розвитку уяви, комунікативних навичок, емпатії та здатності до співпраці з однолітками. Через гру діти вчаться висловлювати свої емоції, контролювати поведінку, долати труднощі та отримують задоволення від власних досягнень і взаємодії з іншими.

Різноманітні види ігор — сюжетно-рольові, рухливі, дидактичні, музично-рухливі та театралізовані — забезпечують комплексний розвиток дитини. Вони стимулюють пізнавальні процеси, соціальні навички, фізичну активність і емоційне благополуччя. Використання конкретних ігор, таких як «Сім'я», «Знайди пару», «Веселий потяг», «Добре слово», дозволяє

педагогу створювати атмосферу радості, підтримки та довіри у групі.

Роль вихователя в ігровій діяльності полягає у створенні сприятливих умов, педагогічному супроводі та підтримці ініціативи дітей. Керівництво грою сприяє розвитку впевненості у собі, самостійності, позитивного ставлення до себе та інших.

Таким чином, гра стає не лише засобом розвитку і навчання, а й ефективним інструментом формування стійкого позитивного настрою, емоційного благополуччя та гармонійної особистості дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція): затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20dosk_kilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.10.2025)
2. Коваленко О. В., Єпіфанова-Кожевнікова Т. В. Слово до слова — звучить рідна мова: дошкільний вік. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.
3. Малихіна О. Є. Педагогічні умови формування позитивного емоційного стану дитини в ігровій діяльності. *Педагогічний альманах*. 2022. № 45. С. 110–115.
4. Перхун Л. В. Реалізація положень Базового компоненту дошкільної освіти у сфері емоційного розвитку дітей. *Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти*. 2021. № 1. С. 33–38.
5. Підгурська В. Ю. Ігрова діяльність як засіб формування емоційної культури дошкільника. *Вісник психології та педагогіки*. 2024. Вип. 67. С. 56–62.
6. Піроженко Т. О. Розвиток емоційної сфери дошкільників у процесі гри. *Психологія і педагогіка дошкілля*. 2020. № 3. С. 45–52.
7. Попович Н. Ф. Дитяча література: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Мукачево: Мукачівський державний університет, 2018. 138 с.
8. Стоєва О. В. Формування емоційного інтелекту дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольових ігор. *Дошкільна освіта: теорія і практика*. 2023. № 2. С. 78–84.

*Стаття надійшла до редакції
18 листопада 2025 р*

ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

УДК 373.2.015:37.043.2-056.2|.3

ЛЮБОВ КИРЧ,

вихователь-методист Комунального закладу

«Дошкільний навчальний заклад № 34 Вінницької міської ради»

Постановка проблеми. Інклюзивна освіта в Україні набуває все більшого поширення, що зумовлює необхідність створення сприятливих умов для всебічного розвитку дітей з особливими освітніми

потребами. Одним із пріоритетних напрямів цього процесу є формування соціально-побутових і комунікативних навичок, які забезпечують самостійність, упевненість у собі, здатність до взаємодії з однолітками та